

Eng

SARDAR PATEL UNIVERSITY
T.Y. B.Com. (External) Examination
Friday, 12th April, 2019
2.00 pm - 5.00 pm
AA-304 Advanced Accounting & Auditing-IV

Total Marks: 100

Note : Figures to the right indicate marks of marks of the question.

- Q.1 (A) Define Management Accounting and explain the advantages of Management Accounting. (12)
- (B) Distinguish between Management Accounting and Financial Accounting. (08)

OR

- Q.1 The Standard mix of product 'M' is as follows: (20)

Materials	Kgs.	Price per Kg.Rs.
A	50	5.00
B	20	4.00
C	30	10.00

The standard loss in production is 10% of the input.

There is no Scrap value.

Actual production is product 'M' was 7,200 kgs.

Actual consumption of material and cost were as follows:

Materials	Kgs.	Price per Kg. Rs.
A	4,160	5.50
B	1,680	3.75
C	2,560	9.50

You are required to calculate the following variances:

- (i) Material cost variance   (ii) Material price variance
 (iii) Material usage variance   (iv) Material mix variance
 (v) Material yield variance

- Q.2 Prepare statements showing following details from the Balance Sheets (20)
 and other details given below of Tushar Limited.
 (a) Statement showing changes in working capital
 (b) Fund-flow statement.

Balance Sheets

Liabilities	31-03-2017	31-03-2018	Assets	31-03-2017	31-03-2018
	Rs.	Rs.		Rs.	Rs.
Equity share Capital	450000	450000	Plant and Machinery	400000	320000
General Reserve	300000	310000	Investments	50000	60000
Profit & Loss Account	30000	35000	Stock	200000	195000
Capital Reserve	26000	33000	Bills Receivable	40000	15000
10% Debentures	---	270000	Debtors	200000	455000
Creditors	90000	75000	Bank balance	159000	197000
Bills payable	78000	59000			
Provision for taxation	75000	10000			
	1049000	1242000		1049000	1242000

Other details are as follows:

- (1) During the year investments worth Rs 8000 were sold at price of Rs. 8500 and new investments worth Rs. 18000 were purchased.
- (2) Net profit of the year was Rs. 62000 after deduction the depreciation of Rs. 70000 on plant and machinery and Rs. 10000 provision for taxation.
- (3) During the year Plant and Machinery worth Rs. 10000 were sold at a price of Rs. 12000 and the profit on the same was credited to profit & loss account.
- (4) During the year Rs. 40000 were paid as dividend.

OR

- Q.2 From the above mentioned Balance sheets and other details of Tushar Limited, prepare the following statements : (20)
- (a) Cash Flow operations
  - (b) Cash Flow statement

- Q.3 Prepare Cash Budget for three months ending 31st December, 2018 from the following information of Dhara Limited. (20)
Cash balance as on 1-10-2018 is Rs. 120000.

Month	Total Sales Rs.	Total Purchase Rs.	Wages Rs.	Overheads Rs.
August	400000	180000	40000	100000
September	450000	200000	50000	120000
October	500000	220000	60000	130000
November	550000	240000	70000	150000
December	600000	300000	80000	160000

Additional Informations:

- (1) Assume the proportion of cash sales and credit sales is 1:4
- (2) Assume 20% of total purchase to be cash purchases.
- (3) Assume 5% of credit sales to be sales return every month.
- (4) 50% of net credit sales are realised in the month following the sales and remaining 50% in the second month following the sales.
- (5) Plant costing Rs.100000 is due for delivery in October,2018 payable 10% on delivery and the balance after three months.
- (6) The period of credit allowed by suppliers is one month.
- (7) Overheads include Rs.10000 depreciation per month on fixed assets.
- (8) The time lag in the payment of wages is 1/4 month and overhead is 1/2 month.

OR

- Q.3 The following particulars are available from the records of a manufacturing company for two levels of activity. (20)

Particulars	60% Rs.	100% Rs
Direct Materials	9000	15000
Direct wages	6000	10000
Indirect wages	3000	5000
Repairs and maintenance	6500	9500
Power and fuel	3750	5750
Rent	12000	12000
Depreciation	10000	10000
Insurance	6000	6000
Administrative overheads	10000	14000
Selling overheads	6000	8000

Total production at 100% capacity is 5000 units.
Prepare a Flexible Budget at 70% and 90% capacity.

Q.4 Anand Limited has prepared the following budget estimates for the year 2018-2019: (20)

	Rs.
Sales (units)	15000
Fixed expenses	34000
Sales (Amount)	150000
Variable cost per unit	6

You are required to:

- (1) Find the Profit-Volume Ratio, Break-Even Point and Margin of Safety.
- (2) Calculate the required profit-volume Ratio, Break-even point and Margin of safety in each of the following cases:
  - (a) Decrease of 10% in selling price
  - (b) Increase of Rs.6000 in fixed costs.

OR

Q.4 You are given the following data for the year 2017 and 2018 of a company: (20)

<u>Particulars</u>	<u>2017 (Rs.)</u>	<u>2018 (Rs.)</u>
Total cost	1576800	1922400
Sales	1620000	2052000

From the above, you are required to compute the following, assuming that the fixed cost remains the same in both the periods:

- (1) Profit -Volume Ratio
- (2) Fixed Cost
- (3) Break-Even Point
- (4) The amount of profit or loss, where sales are Rs.750000
- (5) The amount of profit or loss, where sales are Rs.1500000
- (6) The amount of sales required to earn a profit of Rs.259200
- (7) The amount of sales required to make a loss of Rs.30800
- (8) Margin of safety for the year 2017 and 2018.

Q.5 A Firm manufacturing two products, A and B, have the following independent possibilities before it: (20)

- (a) To produce and sell an additional 15000 units of B, but only if the production of A is reduced by 20000 units.
- (b) To reduce the price of A by 25 paise per unit. This will have the effect of increasing the sales of A by 20%.
- (c) To produce and sell 55000 units of A and 102500 units of B.

The operating results of the concern are given below:

	<u>Product 'A'</u>	<u>Product 'B'</u>
Sales(units)	50000	100000
	Rs.	Rs.
Sales(Amount)	250000	800000
Less: Cost of Sales	<u>150000</u>	<u>600000</u>
Gross profit	100000	200000
Less: Selling & Distribution Overheads	<u>70000</u>	<u>140000</u>
Net Profit :	30000	60000

Direct costs included in the total costs amount to Rs.125000 and Rs.320000 for the product A and B respectively.
Present the figures to the management in a suitable form, giving your recommendations.

OR

Q.5 A Company manufactures three different products and details about it are as given below of its production cost per unit and selling prices: (20)

Particulars	Products		
	X (Rs.)	Y(Rs.)	Z(Rs.)
Direct Materials	18	26	30
Direct Wages	7	9	10
Variable overheads	2	3	3
Fixed overheads	<u>5</u>	<u>8</u>	<u>9</u>
Total Cost	32	46	52
Selling Price	<u>40</u>	<u>60</u>	<u>61</u>
Profit per unit	<u>8</u>	<u>14</u>	<u>9</u>
Production & Sales (units)	4000	2000	5000

The management is thinking of discontinuing the production of one product and assures you that the production of remaining two products will increase by 50 percent. They want to drop the production of "X" as it is less profitable. Do you accept this proposal? Why?

SARDAR PATEL UNIVERSITY
T.Y. B.Com. (External) Examination
Friday, 12th April 2019
2.00 pm - 5.00 pm
AA-304 : Advanced Cost Accounting - IV

કુલ ગુણ : ૧૦૦

નોંધ : જમણી બાજુના આંક પ્રશ્નના ગુણ દર્શાવે છે.

પ્ર.૧

(અ) સંચાલકીય હિસાબી પદ્ધતિની વ્યાખ્યા આપો અને સંચાલકીય હિસાબી પદ્ધતિના ફાયદાઓ સમજાવો. (૧૨)

(બ) સંચાલકીય હિસાબી પદ્ધતિ અને નાણાકીય હિસાબી પદ્ધતિ વચ્ચેનો તફાવત સમજાવો. (૦૮)

અથવા

પ્ર.૧ વસ્તુ 'એમ'ના ઉત્પાદન માટેનું પ્રમાણ મિશ્રણ નીચે મુજબ છે. (૨૦)

માલ સામાન	કિલો	કિલો દીઠ કિંમત (રૂ.)
અ	૫૦	૫.૦૦
બ	૨૦	૪.૦૦
ક	૩૦	૧૦.૦૦

સામાન્ય બગાડનું પ્રમાણ દાખલ કરેલ એકમોના ૧૦% જેટલું છે. તેની કોઈ ભંગાર કિંમત ઉપજતી નથી.

વસ્તુ 'એમ'નું ખરેખર ઉત્પાદન ૭૨૦૦ કિલો થયું હતું.

ખરેખર માલસામાનની વપરાશ અને પડતર નીચે મુજબ હતી.

માલ સામાન	કિલો	કિલો દીઠ કિંમત (રૂ.)
અ	૪૧૬૦	૫.૫૦
બ	૧૬૮૦	૩.૭૫
ક	૨૫૬૦	૯.૫૦

તમારે નીચેના વિચલનોની ગણતરી કરવાની છે :

- (૧) માલસામાન ખર્ચ વિચલન   (૨) માલસામાન ભાવ વિચલન
(૩) માલસામાન વપરાશ વિચલન   (૪) માલસામાન મિશ્રણ વિચલન
(૫) માલસામાન ઉપજ વિચલન

પ્ર.૨ તુષાર લિમિટેડનાં નીચે આપેલાં પાકાં સરવૈયા અને અન્ય વિગતો પરથી નીચેનાં પત્રકો (૨૦)

તૈયાર કરો :

(અ) કાર્યશીલ મૂડીમાં ફેરફાર દર્શાવતું પત્રક

(બ) ભંડોળ પ્રવાહ પત્રક

પાકાં સરવૈયાં

જવાબદારીઓ	૩૧-૩-૧૭ (રૂ.)	૩૧-૩-૧૮ (રૂ.)	મિલકતો	૩૧-૩-૧૭ (રૂ.)	૩૧-૩-૧૮ (રૂ.)
ઈકવીટી શેર મૂડી	૪૫૦૦૦૦	૪૫૦૦૦૦	પ્લાન્ટ અને યંત્રો	૪૦૦૦૦૦	૩૨૦૦૦૦
સામાન્ય અનામત	૩૦૦૦૦૦	૩૧૦૦૦૦	રોકાણો	૫૦૦૦૦	૬૦૦૦૦
નફા-નુકસાન ખાતુ	૩૦૦૦૦	૩૫૦૦૦	સ્ટોક	૨૦૦૦૦૦	૧૯૫૦૦૦
મૂડી અનામત	૨૬૦૦૦	૩૩૦૦૦	લેણી હૂંડી	૪૦૦૦૦	૧૫૦૦૦
૧૦% કિબેન્યર્સ	-	૨૭૦૦૦૦	દેવાદારો	૨૦૦૦૦૦	૪૫૫૦૦૦
લેણદારો	૯૦૦૦૦	૭૫૦૦૦	બેંક સિલક	૧૫૯૦૦૦	૧૯૭૦૦૦
દેવી હૂંડી	૭૮૦૦૦	૫૯૦૦૦			
કરવેરાની જોગવાઈ	૭૫૦૦૦	૧૦૦૦૦			
	૧૦૪૯૦૦૦	૧૨૪૨૦૦૦		૧૦૪૯૦૦૦	૧૨૪૨૦૦૦

અન્ય માહિતી નીચે પ્રમાણે છે:

- (૧) વર્ષ દરમિયાન રૂ. ૮૦૦૦ની કિંમતનાં રોકાણો રૂ. ૮૫૦૦ની કિંમતે વેચ્યાં હતાં અને રૂ. ૧૮૦૦૦ના નવાં રોકાણો ખરીદ્યાં હતાં.
- (૨) વર્ષનો ચોખ્ખો નફો રૂ. ૬૨૦૦૦ છે, જે પ્લાન્ટ અને યંત્રો પર રૂ. ૭૦૦૦૦નો ઘસારો અને રૂ. ૧૦૦૦૦ કરવેરાની જોગવાઈ કર્યા પછીનો છે.
- (૩) વર્ષ દરમિયાન રૂ. ૧૦૦૦૦ની કિંમતના પ્લાન્ટ અને યંત્રો રૂ. ૧૨૦૦૦ની કિંમતે વેચ્યા હતા અને તેનો નફો નફા-નુકસાન ખાતે જમા કરવામાં આવ્યો છે.
- (૪) વર્ષ દરમિયાન રૂ. ૪૦૦૦૦નું કિવિડન્ડ ચૂકવવામાં આવ્યું હતું.

અથવા

- પ્ર.૨ ઉપર દર્શાવેલ, તુષાર લિમિટેડના પાકાં સરવૈયા અને અન્ય વિગતો પરથી નીચેનાં પત્રકો તૈયાર કરો: (૨૦)
- (અ) કામગીરીમાંથી ઉદ્ભવેલ રોકડ પ્રવાહ પત્રક
  - (બ) રોકડ પ્રવાહ પત્રક

- પ્ર.૩ નીચે આપેલ માહિતી પરથી ધારા લિમિટેડનું તા. ૩૧મી ડિસેમ્બર ૨૦૧૮ના રોજ પૂરા થતા ત્રણ માસનું રોકડ અંદાજપત્ર તૈયાર કરો. (૨૦)
- તા. ૧-૧૦-૨૦૧૮ના રોજ રોકડ સિલક રૂ. ૧૨૦૦૦૦

માસ	કુલ વેચાણ (રૂ.)	કુલ ખરીદી (રૂ.)	મજૂરી (રૂ.)	પરોક્ષ ખર્ચા (રૂ.)
ઓગસ્ટ	૪૦૦૦૦૦	૧૮૦૦૦૦	૪૦૦૦૦	૧૦૦૦૦૦
સપ્ટેમ્બર	૪૫૦૦૦૦	૨૦૦૦૦૦	૫૦૦૦૦	૧૨૦૦૦૦
ઓક્ટોબર	૫૦૦૦૦૦	૨૨૦૦૦૦	૬૦૦૦૦	૧૩૦૦૦૦
નવેમ્બર	૫૫૦૦૦૦	૨૪૦૦૦૦	૭૦૦૦૦	૧૫૦૦૦૦
ડિસેમ્બર	૬૦૦૦૦૦	૩૦૦૦૦૦	૮૦૦૦૦	૧૬૦૦૦૦

વધારાની માહિતી :

- (૧) ધારણા કરો કે રોકડ વેચાણ અને ઉધાર વેચાણનું પ્રમાણ ૧ : ૪ છે.
- (૨) કુલ ખરીદી પૈકી ૨૦% રોકડ ખરીદી છે એમ ધારો.
- (૩) ધારણા કરો કે દર મહિને ઉધાર વેચાણ પૈકી ૫% વેચાણ પરત થાય છે.
- (૪) ચોખ્ખા ઉધાર વેચાણ પૈકી ૫૦% રકમ પછીના મહિનામાં અને બાકીના ૫૦% રકમ પછીના બીજા મહિનામાં વસુલ થાય છે.
- (૫) એક પ્લાન્ટ રૂ. ૧૦૦૦૦૦ ની કિંમતે ઓક્ટોબર ૨૦૧૮માં ખરીદવામાં આવશે, જેના ૧૦% રકમ કિલીવરી વખતે અને બાકીની રકમ ત્રણ માસ પછી ચૂકવવામાં આવશે.

- (ક) વેપારીઓ તરફથી એક માસની શાખ મુદત આપવામાં આવી છે.
 (ગ) પરોક્ષ ખર્ચામાં, સ્થિર મિલકતો પર ઘસારાના માસિક રૂા. ૧૦૦૦૦ સમાયેલ છે.
 (ઁ) મજૂરીની ચૂકવણીનો સમયગાળો ૧/૪ માસ અને પરોક્ષ ખર્ચની ચૂકવણીનો સમયગાળો ૧/૨ માસ છે.

અથવા

પ્ર.૩ નીચેની વિગતો એક ઉત્પાદક કંપનીના રેકોર્ડ પરથી પ્રવૃત્તિની બે સપાટી માટે ઉપલબ્ધ થઈ છે.

(૨૦)

વિગત	૬૦% (રૂા.)	૧૦૦% (રૂા.)
પ્રત્યક્ષ માલસામાન	૬૦૦૦	૧૫૦૦૦
પ્રત્યક્ષ મજૂરી	૬૦૦૦	૧૦૦૦૦
પરોક્ષ મજૂરી	૩૦૦૦	૫૦૦૦
મરામત અને નિભાવ	૬૫૦૦	૬૫૦૦
પાવર અને બળતણ	૩૭૫૦	૫૭૫૦
ભાડું	૧૨૦૦૦	૧૨૦૦૦
ઘસારો	૧૦૦૦૦	૧૦૦૦૦
વીમો	૬૦૦૦	૬૦૦૦
વહીવટી પરોક્ષ ખર્ચા	૧૦૦૦૦	૧૪૦૦૦
વેચાણ પરોક્ષ ખર્ચા	૬૦૦૦	૮૦૦૦

૧૦૦% ઉત્પાદન શક્તિએ કુલ ઉત્પાદન ૫૦૦૦ એકમોનું છે. ૭૦% અને ૬૦% ઉત્પાદન શક્તિ માટે પરિવર્તનશીલ અંદાજપત્ર તૈયાર કરો.

પ્ર.૪ આનંદ લિમિટેડે વર્ષ ૨૦૧૮-૨૦૧૯ માટે નીચે મુજબની અંદાજિત વિગતો તૈયાર કરેલી છે:

(૨૦)

વેચાણ (એકમો)	રૂા. ૧૫૦૦૦
સ્થિર ખર્ચા	રૂા. ૩૪૦૦૦
વેચાણ (રકમમાં)	રૂા. ૧૫૦૦૦૦
એકમદીઠ ચલિત ખર્ચ	રૂા. ૬

તમારે ગણતરી કરવાની છે:

- (૧) નફા-જથ્થા ગુણોત્તર, સમતૂટ બિંદુ અને સલામતીનો ગાળો શોધો.
 (૨) નીચે આપેલ દરેક કિસ્સામાં નફા-જથ્થા ગુણોત્તર, સમતૂટ બિંદુ અને સલામતી ગાળાની ગણતરી કરો.
 (અ) વેચાણ કિંમતમાં ૧૦% ઘટાડો
 (બ) સ્થિર ખર્ચામાં રૂા. ૬૦૦૦નો વધારો

અથવા

પ્ર.૪ એક કંપનીના વર્ષ ૨૦૧૭ અને ૨૦૧૮ના આંકડાઓ તમને નીચે મુજબ આપવામાં આવ્યા છે.

(૨૦)

વિગત	૨૦૧૭ (રૂા.)	૨૦૧૮ (રૂા.)
કુલ પડતર	૧૫૭૬૮૦૦	૧૬૨૨૪૦૦
વેચાણ	૧૬૨૦૦૦૦	૨૦૫૨૦૦૦

ઉપરની માહિતી પરથી, તમારે નીચેની ગણતરી કરવાની છે. ધારણા કરો કે બંને વર્ષમાં સ્થિર ખર્ચામાં ફેરફાર થશે નહિ :

- (૧) નફા-જથ્થા ગુણોત્તર
 (૨) સ્થિર ખર્ચા
 (૩) સમતૂટ બિંદુ
 (૪) જો વેચાણ રૂા. ૭૫૦૦૦૦ હોય તો, નફો કે નુકસાનની રકમ
 (૫) જો વેચાણ રૂા. ૧૫૦૦૦૦૦ હોય તો, નફો કે નુકસાનની રકમ
 (૬) રૂા. ૨૫૬૨૦૦નો નફો કમાવવા માટે જરૂરી વેચાણની રકમ

- (૭) રૂ. ૩૦૮૦૦૦નું નુકસાન થાય તો જરૂરી વેચાણની રકમ
(૮) વર્ષ ૨૦૧૭ અને ૨૦૧૮ માટે સલામતી ગાળાની રકમ

પ્ર.પ એક કંપની 'અ' અને 'બ' એમ બે પ્રકારની વસ્તુઓનું ઉત્પાદન કરે છે. તેની પાસે નીચે દર્શાવેલ સ્વતંત્ર શક્યતાઓ રહેલી છે. (૨૦)

- (અ) વસ્તુ 'બ'ના વધારાના ૧૫૦૦૦ એકમોનું ઉત્પાદન અને વેચાણ કરવું પરંતુ વસ્તુ 'અ'ના ઉત્પાદનમાં ૨૦૦૦૦ એકમોનો ઘટાડો કરવો.
(બ) વસ્તુ 'અ'ની એકમ દીઠ વેચાણ કિંમતમાં ૨૫ પૈસાનો ઘટાડો કરવો, જેને પરિણામે વસ્તુ 'અ'ના વેચાણમાં ૨૦%નો વધારો થશે.
(ક) વસ્તુ 'અ'ના ૫૫૦૦૦ એકમો અને વસ્તુ 'બ'ના ૧૦૨૫૦૦ એકમોનું ઉત્પાદન અને વેચાણ કરવું. આ કંપનીની કામગીરી અંગેનું પરિણામ નીચે મુજબ છે:

	વસ્તુ 'અ'	વસ્તુ 'બ'
વેચાણ (એકમોમાં)	૫૦૦૦૦	૧૦૦૦૦૦
	(રૂ.)	(રૂ.)
વેચાણ (રકમમાં)	૨૫૦૦૦૦૦	૮૦૦૦૦૦૦
બાદ: વેચેલ માલની પડતર	૧૫૦૦૦૦૦	૬૦૦૦૦૦૦
કાચો નફો	૧૦૦૦૦૦૦	૨૦૦૦૦૦૦
બાદ: વેચાણ અને વિતરણ પરોક્ષ ખર્ચા	૭૦૦૦૦૦	૧૪૦૦૦૦૦
ચોખ્ખો નફો	૩૦૦૦૦૦	૬૦૦૦૦૦

કુલ પડતરમાં વસ્તુ 'અ' અને વસ્તુ 'બ'ના અનુક્રમે રૂ. ૧૨૫૦૦૦ અને રૂ. ૩૨૦૦૦૦ પ્રત્યક્ષ ખર્ચાની રકમ સમાયેલ છે.

સંચાલકોને તમારી ભલામણો આપવા માટે યોગ્ય સ્વરૂપમાં આંકડાકીય માહિતી રજૂ કરો.

અથવા

પ્ર.પ એક કંપની ત્રણ વિવિધ પ્રકારની વસ્તુઓનું ઉત્પાદન કરે છે, અને તેની એકમદીઠ પડતર તથા વેચાણ કિંમત દર્શાવતી વિગતવાર માહિતી નીચે મુજબ આપવામાં આવી છે. (૨૦)

વિગત	વસ્તુ 'ક'	વસ્તુ 'ચ'	વસ્તુ 'ઝ'
	(રૂ.)	(રૂ.)	(રૂ.)
પ્રત્યક્ષ માલસામાન	૧૮	૨૬	૩૦
પ્રત્યક્ષ મજૂરી	૭	૯	૧૦
ચલિત પરોક્ષ ખર્ચા	૨	૩	૩
સ્થિર પરોક્ષ ખર્ચા	૫	૮	૯
કુલ પડતર	૩૨	૪૬	૫૨
વેચાણ કિંમત	૪૦	૬૦	૬૧
એકમદીઠ નફો	૮	૧૪	૯
ઉત્પાદન અને વેચાણ (એકમોમાં)	૪૦૦૦	૨૦૦૦	૫૦૦૦

સંચાલકો કોઈ એક વસ્તુનું ઉત્પાદન બંધ કરવા ઇચ્છે છે, અને તેમને ખાતરી આપે છે કે તેનાથી બીજી બે વસ્તુઓના ઉત્પાદનમાં ૫૦%નો વધારો થશે. તેઓ વસ્તુ 'ક' ઓછી નફાકારક હોવાથી, તેનું ઉત્પાદન બંધ કરવા ઇચ્છે છે. તમે આ દરખાસ્તનો સ્વીકાર કરશો ? શા માટે ?